

NEBUNIA
MASELOR

Douglas Murray (n. 1979, Londra), scriitor, jurnalist și comentator politic britanic neoconservator, colaborează regulat la reviste precum *Spectator*, *Standpoint*, *National Review* și a publicat articole în *Wall Street Journal*, *The Times*, *The Sun*, *Evening Standard*, *New Criterion*. Printre cele mai cunoscute cărți ale sale se numără *Neoconservatism. Why We Need It* (2005), *Bloody Sunday. Truths, Lies and The Saville Inquiry* (2011), *The Strange Death of Europe. Immigration, Identity, Islam* (2017), *The Madness of Crowds. Gender, Race and Identity* (2019), *The War in the West. How to Prevail in the Age of Unreason* (2022).

DOUGLAS MURRAY

NEBUNIA
MASELOR
GEN, RASĂ ȘI IDENTITATE

Traducere din engleză
de Ines Simionescu

HUMANITAS

Redactor: Mona Antohi
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Artprint

Douglas Murray

The Madness of Crowds. Gender, Race and Identity

Copyright © Douglas Murray, 2019

This translation of *The Madness of Crowds* is published
by Humanitas by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.
All rights reserved.

© HUMANITAS, 2025, pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Murray, Douglas

Nebunia maselor: gen, rasă și identitate / Douglas Murray;

trad. din engleză de Ines Simionescu. – București: Humanitas, 2025

ISBN 978-973-50-8762-3

I. Simionescu, Ines (trad.)

303/308

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

CUPRINS

Introducere.....	9
1. HOMOSEXUALII.....	21
Interludiu – Fundamentele marxiste	75
2. FEMEILE	90
Interludiu – Impactul tehnologiei.....	145
3. RASA	163
Interludiu – Despre iertare	232
4. TRANSGENDERII	245
Concluzie.....	307
<i>Mulțumiri</i>	341
<i>Note</i>	343

„Semnul definitoriu al lumii moderne
nu este scepticismul ei, ci faptul că e dog-
matică fără să știe.“ —G.K. Chesterton

*„Oh my gosh, look at her butt
Oh my gosh, look at her butt
Oh my gosh, look at her butt
(Look at her butt)
Look at, look at, look at
Look, at her butt.*

—N. Minaj

INTRODUCERE

Trecem printr-o perioadă de nebunie a maselor. În public și în particular, atât online, cât și offline, oamenii se comportă tot mai irațional, mai agitat, mai asemănător unei turme și pur și simplu mai neplăcut. Fluxul știrilor zilnice este plin de consecințele unui astfel de comportament. Și cu toate că observăm peste tot simptomele, nu observăm și cauzele.

Au fost oferite diverse explicații, care tind să sugereze că orice nebunie este urmarea unor alegeri prezidențiale sau a unui referendum. Însă nici una dintre aceste explicații nu merge până la rădăcina a ceea ce se petrece. Și asta fiindcă în spatele întâmplărilor cotidiene se află mișcări mult mai ample și evenimente mult mai importante. A venit momentul să începem să ne confruntăm cu adevăratele cauze ale lucrurilor care nu merg cum trebuie.

Până și originea acestei situații este rareori recunoscută, pentru că am trăit, mai bine de un sfert de secol, într-o perioadă în care toate marile noastre narațiuni s-au prăbușit. Una câte una, aceste narațiuni au fost respinse, au devenit prea nepopulare pentru a mai putea fi apărate sau imposibil de sprijinit. Explicațiile existenței noastre, oferite de obicei de religie, au dispărut primele, începând să se destrame odată cu secolul al XIX-lea. Apoi, de-a lungul ultimului secol, speranțele noastre laice susținute de toate ideologiile politice au luat-o pe urmele religiei. În cea de-a doua parte a secolului XX, am

intrat în epoca postmodernă. O epocă ce s-a definit, și a fost definită, prin suspiciunea sa față de toate marile narațiuni.¹ Cu toate acestea, așa cum învață toți copiii care merg la școală, natura urăște vidul, iar în vidul postmodern au început să se strecoare idei noi, cu intenția de a oferi explicații și înțelesuri proprii.

Inevitabil urma să fie făcută o încercare de a umple acel loc pustiu. Oamenii din democrațiile occidentale bogate de astăzi nu puteau rămâne pur și simplu primii care să nu aibă absolut nici o explicație pentru ceea ce facem aici și nici o poveste pentru a da un scop vieții. Indiferent ce le mai lipsea, marile narațiuni ale trecutului cel puțin ofereau un sens vieții. La întrebarea ce anume suntem meniți să facem acum – în afară de a ne îmbogăți atunci când putem și de a ne distra cu ceea ce ni se oferă – trebuia să se răspundă ceva.

Răspunsul, care s-a prezentat singur în anii din urmă, este de a ne angaja în noi bătălii, în campanii și mai înverșunate și solicitări din ce în ce mai specifice. Să găsim un sens purtând un război permanent împotriva oricui pare să se afle de partea greșită a unei întrebări, ea însăși probabil tocmai reformulată, și al cărei răspuns tocmai a fost modificat. Viteza incredibilă a acestui proces a fost determinată în principal de faptul că o mână de firme din Silicon Valley (în special Google, Twitter și Facebook) nu numai că au acum puterea de a controla ceea ce știu, gândesc și spun majoritatea oamenilor din lume, dar dețin și un model de afacere care a fost descris foarte corect ca bazându-se pe găsirea „unor clienți care sunt gata să plătească pentru a modifica comportamentul altei persoane”². Și cu toate că suntem exasperați de o lume tehnologică ce progresează cu o viteză mai mare decât putem noi ține pasul, aceste bătălii nu sunt purtate la întâmplare. Ele sunt duse în mod consecvent într-o anumită direcție. Iar acea direcție are un scop amplu. Scopul – necunoscut de unii, premeditat de alții – este de a integra o nouă metafizică în societățile noastre: o nouă religie, ca să spunem așa.

Cu toate că bazele au fost puse vreme de câteva decenii, abia de la criza financiară din 2008 înapoi s-a înregistrat o trecere în mainstream a ideilor care anterior erau cunoscute numai celor mai obscure grupuri marginale ale mediului universitar. Atracțiile exercitate de acest nou set de credințe sunt destul de evidente. Nu este clar de ce o generație care nu poate acumula capital ar trebui să iubească prea mult capitalismul. Și nu este greu să-ți dai seama de ce o generație care crede că s-ar putea să nu aibă niciodată propria casă ar putea fi atrasă de o viziune ideologică asupra lumii care promite să rezolve orice nedreptate nu numai din viața sa, ci de pe pământ. Interpretarea lumii din perspectiva „dreptății sociale“, a „politicii grupurilor identitare“ și „intersecționalismului“ este probabil cel mai îndrăzneț și mai cuprinzător efort de a crea o nouă ideologie de la încheierea Războiului Rece.

Până în prezent, „dreptatea socială“ a înregistrat cele mai mari progrese, deoarece pare a fi – iar în unele versiuni chiar este – atrăgătoare. Până și sintagma însăși este concepută a fi antiopozitională. „Te opui dreptății sociale? Ce dorești, *nedreptate socială*?“

„Politica identitară“ a devenit între timp locul în care dreptatea socială își găsește propriile fațiuni. Fărămițează societatea în diferite grupuri de interese în funcție de sex (sau gen), rasă, preferințe sexuale și altele. Presupune că asemenea caracteristici sunt principalele – sau singurele – atribute relevante ale deținătorilor lor și că aceștia aduc cu ei un bonus suplimentar. De exemplu (după cum s-a exprimat scriitorul american Coleman Hughes), presupunerea că există „o cunoaștere morală sporită“ care vine odată cu faptul de a fi de culoare, femeie sau homosexual.³ Reprezintă cauza tendinței oamenilor de a-și începe întrebările sau declarațiile cu „Vorbind din punctul de vedere al...“. Și este ceva față de care oamenii, atât cei în viață, cât și cei trecuți în neființă, trebuie să se afle de partea corectă. De aceea se cere îndepărtarea statuilor unor personalități istorice considerate a fi de partea greșită, și

tot de aceea trecutul trebuie rescris pentru orice om pe care vrei să-l salvezi. De aceea a devenit perfect normal pentru un senator din Sinn Féin* să susțină că membrii IRA care au făcut greva foamei în 1981 au făcut grevă pentru drepturile homosexualilor.⁴ Politica identitară apare acolo unde grupurile minoritare sunt încurajate să se atomizeze, să se organizeze și să se pronunțe simultan.

Conceptul cel mai puțin atractiv din această trinitate este cel de „intersecționalitate” – o invitație pentru a ne petrece restul zilelor încercând să rezolvăm fiecare revendicare identitară și de vulnerabilitate din noi și din alții, după care să ne organizăm în conformitate cu sistemul de justiție ce rezultă din ierarhia în permanentă schimbare pe care o descoperim. Este un sistem nu numai nefuncțional, ci și dement, care formulează revendicări imposibile ale unor scopuri nerealizabile. Dar astăzi intersecționalitatea a evadat din departamentele de științe sociale ale facultăților de arte liberale în care își avea originea. Acum este luată în serios de o generație de oameni tineri și – după cum vom vedea – a fost integrată prin intermediul dreptului muncii (în special printr-un „angajament față de diversitate”) în toate marile corporații și guverne.

Au devenit necesare noi metode pentru a-i forța pe oameni să asimileze noile ipoteze. Viteza cu care au intrat în mainstream este amețitoare. După cum a subliniat matematicianul și scriitorul Eric Weinstein (și după cum arată căutările pe Google Books), expresii precum „LGBTQ”, „privilegiul albilor” și „transfobie”, care nu erau utilizate deloc, au ajuns să fie folosite de toată lumea. Așa cum a scris despre graficul ce rezulta de aici, „ideile woke” pe care Generația Y și alții le utilizează în prezent „pentru a critica vehement mileniile de oprimare și/sau civilizație [...] au fost inventate cam cu 20 de minute în urmă”. Continuă spunând că, deși nu este nimic rău în a încerca idei și fraze noi, „trebuie să fii al naibii de necugetat încât

* Mișcare republicană naționalistă irlandeză (n. tr.).

să te bazezi atât de puternic pe atât de multe metode netestate, inventate de părinții tăi în domenii netestate, care nu au nici măcar o vechime de 50 de ani⁵. În mod similar, Greg Lukianoff și Jonathan Haidt au evidențiat (în cartea lor din 2018 intitulată *The Coddling of the American Mind**) cât de noi sunt mijloacele de monitorizare și aplicare ale acestor noi metode. Expresii precum „declanșat“, „a te simți în nesiguranță“ și afirmațiile că termenii care nu se potrivesc cu noua religie aduc „prejudicii“ au apărut abia din 2013 încoace.⁶ Este ca și cum, realizând ceea ce dorea, noua metafizică a mai avut nevoie de o jumătate de deceniu pentru a-și da seama cum să-și determine adepții să intre în mainstream. Numai că au reușit să facă asta, cu un succes uriaș.

Rezultatele pot fi observate în știrile zilnice. Se află la baza știrii că Asociația Americană de Psihologie simte nevoia să-și sfătuiască membrii cum să elimine „masculinitatea tradițională“ dăunătoare din băieți și bărbați.⁷ Iată de ce un programator de la Google anterior complet necunoscut – James Damore – a putut fi concediat pentru că a scris un memoriu în care sugera că unele posturi tehnice sunt mai atrăgătoare pentru bărbați decât pentru femei. Și de ce numărul americanilor care văd rasismul ca pe o „mare problemă“ s-a dublat între anii 2011 și 2017.⁸

Începând să vedem lucrurile prin noile lentile care ne-au fost puse la dispoziție, totul devine apoi o armă, cu consecințe nebunești și înnebunitoare. Iată de ce *The New York Times* decide să publice articolul unui autor de culoare cu titlul: „Copiii mei pot fi prieteni cu albi?”⁹ Și de ce chiar și un articol despre cicliști** decedați la Londra, scris de o femeie, poate fi publicat cu un titlu precum: „Drumurile concepute de bărbați ucid

* V. și *Mofturile rațiunii americane. Cum intențiile bune și ideile proaste pregătesc o generație destinată eșecului*, tr. Ioana Pătrășcanu, Curtea Veche, București, 2021 (n. tr.).

** În articol se afirmă că 10 dintre cei 13 cicliști decedați în accidente petrecute la Londra în 2009 erau femei (n. tr.).

femei”¹⁰. O asemenea retorică exacerbează scindările deja existente și de fiecare dată creează o serie de altele noi. În ce scop? În loc să arate cum ne putem înțelege cu toții mai bine, lecțiile ultimului deceniu par să exacerbeze sentimentul că de fapt nu știm să trăim unii cu alții.

Pentru cei mai mulți oameni, o anumită conștientizare a acestui nou sistem de valori a devenit evidentă nu atât prin încercare, cât prin chiar eroarea publică. Fiindcă un lucru pe care toată lumea a început cel puțin să-l perceapă în anii din urmă este că în toată cultura au fost montate o serie de cabluri de detonare. Indiferent dacă au fost plasate de indivizi, grupuri sau de vreun spirit satiric divin, așteptau acolo ca oamenii să calce unul după altul pe ele. Uneori, piciorul cuiva atinge fără să vrea cablul detonator și imediat e aruncat în aer. Alteori, oamenii se uită cum vreun nebun plin de curaj intră direct în zona-tampon, pe deplin conștient de ceea ce face. După fiecare detonare există o anumită dezbatere (inclusiv ocazionalul „gângurit” de admirație), iar după aceea lumea merge mai departe, acceptând că sistemul de valori ciudat și aparent improvizat al timpului nostru a mai făcut o victimă.

A durat o vreme până când delimitarea acestor cabluri de detonare să devină clară, dar acum ele sunt clare. Printre primele s-a numărat tot ce avea de-a face cu homosexualitatea. În a doua jumătate a secolului XX, s-a dus o luptă pentru egalitatea homosexualilor, care a avut un succes extraordinar, anulând îngrozitoarea nedreptate istorică. Apoi, odată câștigată lupta, a devenit limpede că nu se încheiase. De fapt, se transforma în altceva. GLB (Gay, Lesbieni, Bisexuali) a devenit LGB, pentru a nu se diminua vizibilitatea lesbienelor. După aceea a fost adăugat un T (mai multe despre asta mai târziu). Apoi un Q, și după aceea niște asteriscuri. Și pe măsură ce alfabetul gay s-a dezvoltat, ceva s-a schimbat și în cadrul mișcării. A început să se comporte – în victorie – la fel ca oponenții săi odinioară. Când situația s-a inversat, s-a petrecut ceva urât. Cu un deceniu în urmă, aproape nimeni nu sprijinea căsătoria

dintre homosexuali. Nici măcar grupurile pentru drepturile homosexualilor, ca Stonewall, nu erau în favoarea ei. După câțiva ani a fost transformată într-o valoare fundamentală a liberalismului modern. A ignora problema căsătoriei dintre homosexuali – la numai câțiva ani după ce aproape toți o ignoraseră (inclusiv grupurile care militau pentru drepturile homosexualilor) – însemna să te situezi dincolo de limitele unui comportament acceptabil. Oamenii pot fi sau nu de acord cu acea revendicare a drepturilor, dar pentru a schimba atât de rapid moravurile este nevoie de o sensibilitate extraordinară și de o gândire profundă. Cu toate acestea, părem mulțumiți să trecem la altceva, să nu ne angajăm în nici una din ele.

În schimb, alte chestiuni au urmat un tipar similar. Drepturile femeilor – la fel ca drepturile homosexualilor – s-au acumulat constant de-a lungul secolului XX. Și ele păreau să ajungă la un fel de soluționare. Apoi, tocmai când trenul părea să fi ajuns la destinația dorită, a început dintr-odată să prindă viteză, a sărit de pe șine și s-a sfărâmat undeva în depărtare. Ceea ce abia dacă se discutase până mai ieri a devenit prilej pentru a distruge viața cuiva astăzi. Cariere întregi au fost spulberate și risipite pe măsură ce trenul gonea pe drumul său.

Cariere precum cea a profesorului Tim Hunt, în vârstă de 72 de ani, câștigător al Premiului Nobel, au fost distruse în urma unei singure glume lamentabile, în cadrul unei conferințe din Coreea de Sud, despre bărbații și femeile care se îndrăgostesc în laboratoare.¹¹ Sintagme precum „masculinitate toxică” au intrat în limbajul curent. De ce să faci relațiile între sexe atât de tensionate încât jumătatea masculină a speciei să fie tratată de parcă ar fi canceroasă? Sau să dezvolți ideea că bărbații nu au dreptul să vorbească despre sexul feminin? De ce, când femeile au depășit mai multe bariere profesionale*

* În original, *glass ceilings* („plafoane de sticlă”), metaforă pentru bariera socială care le împiedică pe femei să promoveze la locul de muncă și să dețină funcții de conducere (n. tr.).